

Faglig råd for Lærerutdanning 2025

frlu@udir.no

NTNUs innspill til Faglig råd for lærerutdanning 2025 (FRLU)

NTNU takker for muligheten til å komme med innspill til FRLUs arbeid med én felles rammeplan for lærerutdanningene. NTNUs innspill tar utgangspunkt i de anbefalingene ekspertgruppa om styring av lærerutdanningene har kommet med i rapporten *Én felles rammeplan. Overordnet styring av lærerutdanningene*. Innspillene bygger også på tilbakemeldinger fra våre to lærerutdanningsmiljø ved NTNU; Institutt for lærerutdanning (ILU) og Forvaltningsutvalget for de 5-årige lektorutdanningene (FUL).

Generell tilbakemelding:

Innledningsvis vil vi gi uttrykk for at NTNU stiller seg svært positiv til arbeidet med å gi lærerutdanningene større handlingsrom for studieprogramutvikling og institusjonelle strategisk prioriteringer. Ved å redusere dagens åtte rammeplaner til én felles rammeplan for alle lærerutdanningene, vil styringa av lærerutdanningene bevege seg bort fra detaljstyring over til overordna styring som sikrer kvalitet, tilstrekkelig likhet og studentmobilitet. NTNU er fornøyd med at regjeringa med dette viser tillit til fagmiljøene i lærerutdanningene.

Fellesdelen i rammeplanen bør holdes kort og overordnet samtidig som den må gi noen tydelige nasjonale rammer. Dette er et grunnlag for å oppnå tilstrekkelig likhet mellom institusjoner som utdanner lærere til de samme skolekontekstene, og for best mulig å kunne ivareta samfunnets behov og forventninger.

Det er viktig at det tenkes langsiktig om en ny måte å styre lærerutdanning på. NTNU mener at det er viktig at en mer overordna styring av lærerutdanningene gjennom én felles rammeplan, ikke følges av økt grad av kontroll gjennom andre styringsinstrumenter (for eksempel flere nasjonale kontrollprøver, deksamener). NTNU er opptatt av at rammeplanen må være *ett* styringsdokument, og denne styringstenkninga må gjenkjennes også i andre styringsdokument og -instrument.

Det bør også være et tydelig fokus på lærerprofesjonen i rammeplanen, både med tanke på utvikling av praktiske ferdigheter og teoretisk/akademisk kunnskap som kan bidra til helhetlig profesjonskompetanse. Forskningsbasert undervisning bør være en klar

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim Norway	postmottak@ntnu.no www.ntnu.no	Høgskoleringen 1 Hovedbygningen	+47 73595000	LJ

Adresser korrespondanse til saksbehandlende enhet. Husk å oppgi referanse.

forventning, også gjennom partnerskap med skoler og skoleeiere om forskning- og utviklingsarbeid. Lærerutdanninger på masternivå må gi grunnlag for opptak på ph.d.-utdanning.

I FRLUs invitasjon bes vi særlig om å komme med innspill om inndeling av underkapitler, rammeplanfesting av omfang av praksis og fellesverdier og – kompetanser. Vi strukturerer innspillene våre deretter.

Inndeling av underkapitler

NTNU er enig med ekspertutvalget om behov for underkapitler for å verne og ivareta særtrekk ved de ulike kontekstene en lærer skal virke innafor. NTNU er også enig i at det finnes gode argument for å ta utgangspunkt i relevant juridisk rammeverk (tilsettingskrav) i dette arbeidet for å skape en bedre sammenheng mellom ulike styrende dokument, jf vår argumentasjon over om triangulering. NTNU mener at uansett inndelingslogikk en velger å legge til grunn for underkapitlene, er det viktig at vi verken forkaster etablerte inndelinger som fungerer eller etablerer nye inndelinger som gir lite mening. Det betyr for eksempel at ekspertutvalgets forslag om seks underkapitler der tre av disse vil være 1. – 4. trinn, 5. – 7. trinn og 8. – 10. trinn, ikke virker hensiktsmessig. Det er eksempelvis vanskelig å se at 5. – 7. trinn har særtrekk som skaper behov for et eget underkapittel i en rammeplan som har som mål å være mer overordna enn dagens rammeplaner. Ei løsning kan være å holde fast på det juridiske rammeverket som prinsipp for inndeling, men å samle disse i færre underkapitler.

Med én overordna rammeplan med færre underkapitler enn tilsvarende dagens åtte rammeplaner, vil det ikke lenger være et én-til-én-forhold mellom underkapittel og studieprogram. NTNU mener det blir viktig å skape en struktur som kommuniserer godt også til aktører – kanskje særlig skoleeiere og skoleledere – som ikke til daglig arbeider med lærerutdanning. NTNU mener i så måte at arbeidet med rammeplanen samtidig kan være ei god anledning til å vurdere et mer enhetlig system for navngiving av de ulike lærerutdanningene.

Ekspertutvalgets anbefalinger om tema som bør reguleres i underkapitlene støttes av NTNU.

Praksis

Praksis er og vil være en sentral del av lærerutdanningene. Praksis i lærerutdanningen bør blant annet utvikle studentenes bevissthet om og forståelse for profesjonsutvikling som en sentral dimensjon ved skolens samfunnsmandat. Selv om NTNU mener det finnes gode argumenter for å overlate til institusjonene selv å omfangsfeste praksis i de ulike lærerprogrammene, ser vi også at kan det være behov for å rammeplanfeste et omforent nasjonalt minimumsomfang. Det er uansett nødvendig å rydde opp i det som synes å være mer tilfeldig praksisomfang i dagens ulike rammeplaner. Et prinsipp for dette kan være å gi utdanninger av lik lengde lik praksisomfang.

Dagens formulering om at praksis skal være variert, veileda og vurdert bør videreføres. I tråd med ekspertutvalgets milde anbefaling mener NTNU det likevel bør vurderes om det

finnes andre måter å gi uttrykk for at praksis skal være vurdert som bedre ivaretar lærerstudenters behov for å prøve og feile og ønsket om en mer utforskende og utprøvende praksis. Det er viktig at det er en tydelig forventning om progresjon i praksis, og at praksis også bidrar til å utvikle studentenes selvstendighet før de skal ut i yrkeslivet.

Fellesverdier og -kompetanser

Rammeplanens hoveddel må beskrive noen felles verdier og kompetanser. NTNU anbefaler å ta i bruk gjeldende rammeplaner og andre relevante styringsdokument/rammeverk for å utforme noen overordna felles verdier og kompetanser som står seg over tid.

Utover å regulere virkeområde og formål, foreslår ekspertutvalget at rammeplanen skal si noe overordna om generelle kompetansemål, kunnskapsområder og kompetansekrav. Uten at vi har klare alternativer, ønsker vi bare å minne på om ambisjonen om å holde rammeplanen på et overordna nivå. Et for stort detaljeringsnivå med et hierarki av mål, kunnskapsområder og krav bør unngås.

Ekspertutvalgets anbefalinger om å unngå læringsutbyttebeskrivelser i rammeplanen, og heller la de høre hjemme på programnivå, støttes av NTNU.

NTNU ønsker FRLU lykke til med arbeidet. Vi ser også fram til å bidra videre i utviklinga av én felles overordna rammeplan for lærerutdanningene.

Med vennlig hilsen

Marit Reitan
Prorektor for utdanning